

ЗВЯЗДА

Орган ЦКі МККП(б)Б, ЦВКі СНК БССР

№ 285 (5659) 14 снежня 1936 г., панядзелак ЦАНА 10 КАП.

Не маемаснае становішча, не нацыянальнае паходжанне, не пол, не службовае становішча, а асабістыя здольнасці і асабістая праца кожнага грамадзяніна вызначаюць яго становішча ў грамадстве.

(Сталін, з даклада аб праекце Канстытуцыі Саюза ССР)

В снежня ў Крэмлі на пасяджэнні прэзідыума ЦВК СССР адбылося ўручэнне ордэнаў узнагароджаным пагранічнікам і камандзірам Чыронай Арміі. НА ЗДЫМКУ: таварышы Калінін, Петрускі, Касior, Чубар, Гападзед, Анулаў у групе ўзнагароджаных. Фото Кіслова. (СФ).

СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫ ДЭМАКРАТЫЗМ

Адна з важнейшых асаблівасцей нашай новай Канстытуцыі — яе паслядоўнасць, да канца сацыялістычны дэмакратызм. Перамога сацыялізма ў нашай краіне, пабудова сацыялістычнай гаспадаркі і сацыялістычнага грамадства, ліквідацыя эксплуатацыйнага класаў далі нам магчымасць узняць на новую вышыню сацыялістычны дэмакратызм.

Дзесяткі, сотні тысяч людзей у Саюзі Савяце прымаюць удзел у кіраўніцтве дзяржавай. У саветах Беларусі да Надзвычайнага XII з'езда было 4.793 члены РВК, 36.160 членаў сельсаветаў, 61.552 у секцыях саветаў, 38.153 у дэпутацкіх групах. З кожным днём колькасць людзей, якія прымаюць удзел у рабоце саветаў, пастаянна павялічваецца. Так, у чатырох акругах БССР за апошнія два гады лік членаў сельсаветаў узрос з 14.219 да 25.132, актыўны ў секцыях з 6.939 да 18.391. Гэтыя лічбы наглядна сведчаць аб неабмежаваным росквіце сацыялістычнай дэмакратыі. Новая Канстытуцыя забяспечыла асабліва шырокі ўдзел працоўных у кіраўніцтве дзяржавай, органы якой працуюць у інтарэсах працоўных, да іх Сталінская Канстытуцыя дала сацыялістычна найвышэйшы права: права на працу, на асвету, на адпачынак, на забеспячэнне ў старасці. Сталінская Канстытуцыя не абмежавала фармальна фіксаваннем гэтых правоў, як гэта робіцца ва ўсіх буржуазных канстытуцыях; яна запісала тое, што канстытуцыя забяспечыла ў выніку перамогі сацыялізма ў СССР. Імяна зыходзячы з гэтага, цэнтр пажару Канстытуцыі перанесла на гарантыю правоў, запісаных у ёй, на пытанне аб сродках іх канкрэтнага ажыццяўлення і рэалізацыі. «Таму разумеюцца, што дэмакратыя праекта новай Канстытуцыі з'яўляецца не «звычайнай» і «агульнапрынятай» дэмакратыяй наогул, а дэмакратыяй сацыялістычнай» (Сталін).

Трыумф сацыялізма, яго поўнае і безраздзельнае панаванне ва ўсёй народнай гаспадарцы стварыла аснову і дала магчымасць гарантаваць працоўным найвышэйшую ступень свабоды слова, свабоды друку, свабоды сходу і дэманстрацый, незалежнасць асобы, жылля, таіну перапіскі. У гэтых новых законах, якіх не ведала і не можа ведаць ні адна канстытуцыя капіталістычнага свету, адлюстравана новая, выдатная эпоха сапраўды свабоднага замкнутага і высокакультурнага жыцця сацыялістычнага народа.

Змены, якія адбыліся ў судзісных класах сёння ў нашай краіне, далі магчымасць змяніць і выбарчую сістэму. Напярэды выбарчая сістэма — сама дэмакратычная. У нас на новай Канстытуцыі за выключэннем страціўшы розум і асоб, асуджаным судом з пазбавленнем выбарчых правоў, усе грамадзяне карыстаюцца выбарчым правам. Роўны правам выбараў у нас карыстаюцца рабочыя, каласнікі і інтэлігенцыя. Роўны правам карыстаюцца мужчыны і жанчыны. Роўны правам карыстаюцца ў нас грамадзяне, якія належалі да розных народнасцей.

Таварыш Сталін, гаворачы аб асаблівас-

цях праекта новай Канстытуцыі, указаў: «Для яго не існуе актыўных або пасіўных грамадзян, для яго ўсе грамадзяне актыўны. Ён не прызнае розніцы ў правах паміж мужчынамі і жанчынамі, «аседлымі» і «неаседлымі», маёмнымі і немаёмнымі, адукаванымі і неадукаванымі. Для яго ўсе грамадзяне роўны ў сваіх правах. Не маемаснае становішча, не нацыянальнае паходжанне, не пол, не службовае становішча, а асабістыя здольнасці і асабістая праца кожнага грамадзяніна вызначаюць яго становішча ў грамадстве».

Буржуазная дэмакратыя заўсёды была і ёсць формай панавання буржуазіі. Буржуазія, апіраючыся на капіталістычную ўласнасць, трымаючы ў руках асноўныя багачыны краіны, вымушана на перапынках прадстаўляць працоўнаму паціўніцтву роўнасць, на справе зрабіла ўсё, каб пратэставала толькі ў самых мінімальнах размерках карыстаўся прадстаўленымі яму фармальна правамі.

«Гавораць аб дэмакратыі. Але што такое дэмакратыя? Дэмакратыя ў капіталістычных краінах, дзе ёсць антаганістычныя класы, ёсць у апошнім ліку дэмакратыя для сільных, дэмакратыя для маёмнай меншасці. Дэмакратыя ў СССР, наадварот, ёсць дэмакратыя для працоўных, г. зн. дэмакратыя для ўсіх» (Сталін).

У гутарцы з п. Рой Говардам таварыш Сталін заявіў: «Сапраўднае свабоднае ёсць толькі там, дзе знішчана эксплуатацыя, дзе няма прыгнёта адных людзей другімі, дзе няма беспрацоўя і жабрацтва, дзе чалавек не дрыжыць за тое, што звераў дужа страціць работу, жыллё, хлеб. Толькі ў такім грамадстве магчыма сапраўднае, а не напярэды, асабістае і ўсякі іншы свабоды».

Найярэйшым паказальнікам росквіту сацыялістычнай дэмакратыі з'яўляецца ўсеагульнае абмеркаванне праекта Сталінскай Канстытуцыі. Пяць месяцаў усе народы Саюза Савяца абмяркоўвалі гэты гістарычны дакумент, унеслі свае папраўкі і дадаткі да праекта. Зацверджалі новую Канстытуцыю дзясяткі людзей краінаў, выбраннікі народаў, дэлегаты VIII З'езда Саветаў, дэлегаты ад усіх народнасцей, ад усіх рэспублік і краёў. Разам з дэлегатамі за Сталініскую Канстытуцыю галасавалі ўсё сацыялістычны народ.

Грамадзянін СССР — гэта гучыць гора. Нама большага гонару, як быць грамадзянінам сацыялістычнай бацькаўшчыны, грамадзянінам СССР — самай дэмакратычнай краіны ў свеце. Усё наша жыццё, усе нашы сілы павінны быць накіраваны на справу ўмацавання радзімы, на магутнасці і сілы. Канстытуцыя дала сацыялістычнаму народу самыя дэмакратычныя законы. Выконваць гэтыя законы, захоўваць найстражэйшую дысцыпліну — доўгі і абавязак кожнага грамадзяніна СССР.

Новая сацыялістычная Канстытуцыя, запісваючы заваяваную ў СССР канчатковую і беспаваротную перамогу сацыялізма, будзе магутнай зброй у руках сацыялістычнага народа, у яго барацьбе за новыя поспехі, за перамогу камунізму.

ПРАДПРЫЕМСТВЫ, ДАТЭРМІНОВА Выхаваўшы Гадавы План

Менская швейная фабрыка ім Крульскай закончыла гадовы праект на 1 мільён 500 тысяч руб. Фабрыка абавязалася выпусціць дадаткова прадукцыі на 190 тыс. руб. (трыкутнік фабрыкі — Гельфер, Палахоўскі і Шотнін).

З снежня выканада гадовы праект план гомельскай швейнай фабрыка. Выпусчана прадукцыі на 1 мільён 632 тысячы руб. Фабрыка абавязалася выпусціць дадаткова прадукцыі на 190 тыс. руб. (трыкутнік фабрыкі — Гельфер, Палахоўскі і Шотнін).

Прадпрыемствы шчэціна-шчотачнай прамысловасці Наркмясцпрама БССР закончылі гадовую праграму, выпусціўшы

прадукцыі на 16 мільёнаў рублёў. Дадаткова да канца года будзе выпушчана прадукцыі на 1 мільён 400 тысяч руб. (начальнік кіраўніцтва шчэціна-шчотачнай прамысловасці тав. Ліба).

Касцюковіцкі спіртзавод 15 лістапада закончыў план другой п'яцігодкі (дырэктар тав. Мазура).

Менскі завод імя Кірава выканаў гадовы план на таварнай прадукцыі на 100,1 проц. і на валавой — на 107,6 проц. Завод абавязалася да канца года на 1 мільён 262 тысячы руб. прадукцыі звыш плана (дырэктар завода Сарокін, сакратар парткома Астаханак, старшыня заўкома Ляпіус).

ЗАБОЙСТВА ДЭЛЕГАТНІ УСЕСАЮЗНАГА З'ЕЗДА СОВЕТАУ М. В. ПРОНИНАЙ

КУЙБЫШЭЎ, 12 снежня. (Кар. «Правда»). Учора ў 9 гадзін вечара ў горадзе Мелексе сверскі дэлегатка Надзвычайнага VIII З'езда Саветаў, член рэдакцыйнай камісіі З'езда тав. М. В. Проніна. Тав. Проніна вярталася пасля дамоў з Куйбышэва, дзе яна разам з іншымі дэлегатамі З'езда затрымалася на некалькі дзён. На вакзале ў Мелексе яе ніхто не сустраў, хоць раённыя арганізацыі аб прыездзе ведалі.

З вакзала М. В. Проніна накіравалася пеша на кватэру. Па дарозе яе нагледзілі трое невядомых і нанеслі ёй некалькі нажывых смярцельных ран. Забойцы не затрыманы.

М. В. Проніна — лепшая настаўніца Куйбышэўскай вобласці. Надаўна сацыялістычнай адукацыі адначала 25-годдзе яе негатыўнага жывіцтва.

Труна з целам М. В. Пронінай устаноўлена ў доме Саветаў. За некалькі гадзін міма праходзілі больш 10 тыс. чалавек. У ганаровай варце стаялі стыханавыя, кіраўнікі партыйных і сацыялістычных арганізацый. Шмат вяжкоў ад абывацкама, школьных работнікаў Ульянска і інш. У горадзе адбылася жалобная мітінг. Працоўныя патрабуюць, каб забойцы былі неадкладна знойдзены і жорстка пакараны.

Ад рэдакцыі: Забойства дэлегаткі Надзвычайнага VIII Усеаюзнага З'езда Саветаў, актыўнай грамадзянкі работніцы, заслужанага педагога тав. М. В. Пронінай — безумоўна справа руж класавога ворага.

Прыгожыцца з'яўляцца бездапаможнасці мусіць уладу і гарадах вобласці. 17 лістапада «Правда» пісала аб беспараканнасці кулакаў і бандаў у абласных цэнтрах — г. Куібышэва. Ніякіх вывадаў з гэтага абласны выканаўчы камітэт, як відаць, не зрабіў. Гэта пацвярджаецца тым, што забойцы М. В. Пронінай не толькі змаглі зрабіць сваю поўную справу, але і дагледзілі не знойдзены («ПРАВДА»).

ПЛЕНУМ МОЗЫРСКАГА ГОРСОВЕТА

МОЗЫР. (Кар. «Звязды»). 11 снежня адбыўся пашыраны пленум Мозырскага горсовета. Пленум заслухаў даклад дэлегата з'езда — старшыні акрыканкома тав. Дубіна.

— Кожны раз, калі тав. Дубіна ўспамінаў у сваім дакладзе імя мудрага тварца Сталінскай Канстытуцыі таварыша Сталіна, у зале грывелі бурны аплашчэнні, з усіх бакоў зала неслася воклічы ў гонар камуністычнай партыі і яе правалды таварыша Сталіна.

Дэлегаты горсовета, стыханавы і стыханавы прадпрыемстваў ад душы здзяклілі ўрад і партыю і любімага правалды народу таварыша Сталіна за радаснае і вяселае жыццё.

Стыханавы банернага завода «Чырвоны Кастрычнік» тав. Кімовы з дакладна праслаў аб якіх фактах, пачынаючы з права працоўных на працу і адпачынак. Сам Кімовіч заробіў зарада 500 рублёў у месяц. Жыве радасна і вясела. Такім жа і астатніх рабочых завода. У гэтым годзе 12 чалавек было паслана ў санаторыю, 14 на курорты, 70 у дачы адпачынку і 500 чал. была прапушчана праз завіскі дом адпачынку.

З вялікім захапленнем і радасцю гаварыла работніца шклозавода «Пролетары» тав. Дарожка. Яна расказала аб тым, як працоўныя краіны Саветаў заваявалі Сталініскую Канстытуцыю на франтах грамадзянскай вайны. У той час загінуў яе сын. Сама яна ў час беспалавыскай акупацыі пераехала шмат злева ад беспалавыскага бандаў.

— Але ўсё гэта, — заканчывае сяраю прамоў Дарожка, — акудлена зарада радасным і шчаслівым жыццём, якое ўзаконена новай Сталінскай Канстытуцыяй. ФРАЛОУ.

НА СЕСІИ СОВЕТА ЛІГІ НАЦЫЙ Прамова дэль Вайо

ЖЭНЕВА, 12 снежня. (БЕЛТА). На агульняшым Учора пасяджэнні Савета Лігі нацыяў выступіў прадстаўнік Іспаніі міністр замежных спраў Альварэс дэль Вайо. У яркай і пераканаўчай прамоў Альварэс дэль Вайо гаварыў перш за ўсё аб умяшанні замежных дзяржаў у справы Іспаніі.

— На працягу многіх месяцаў, наперакор пагадненню аб неўмяшанні, міжэканікаў снабжаюць самалётамі і ваенным снаражэннем тая дзяржава, якая перастварыў сістэматычнае парушэнне дагавораў і невыкананне міжнародных абавязанстваў у асноўныя прынцыпы сваёй знешняй палітыкі.

У апошнія дні, — дадаў Альварэс дэль Вайо, — пасля паражэння мараканскіх войск Іспаніі міжэканікам паслядоўна

у якасці падмацавання вайсковыя часты, якія складаюцца з тых салдат, якія самі міжэканікі называюць «беладурнымі маўрамі».

Альварэс дэль Вайо падкрэсліў далей міжнароднае значэнне іспанскіх пацэй і іх магчымыя вынікі для самой Лігі нацыяў. Ён указаў, што калі Ліга захавала маўчанне і застаецца пасіўнай, то гэта прычына да далейшага пашырэння вайны.

Закрываючы пагадненне аб неўмяшанні і з'явіўшыся лонданскага камітэта, прадстаўнік Іспаніі ўказаў, што бясплоднасць пагаднення аб неўмяшанні ў тым выглядзе, як яно ўзнікла і ажыццяўлялася да гэтага часу, не выклікае ўжо ні ў каго ні малейшых сумненняў.

У заключэнне Альварэс дэль Вайо заявіў, што ўрад Іспаніі ўпэўнены ў сваёй канчатковай перамозе над ворагам.

ПРАМОВА тав. ПАЦЁМКІНА

ЖЭНЕВА (Швейцарыя), 12 снежня. (БЕЛТА). У сваёй прамоў на вчэрнім пасяджэнні Савета Лігі нацыяў 11 снежня саветнік дэлегат — паўрад СССР тав. Пацёмкіна заявіў:

«Міжнародная грамадская думка не была аднадушнай у ацэнцы звароту ўрада Іспанскай рэспублікі да Савета Лігі нацыяў. Мелася розныя меркаванні аб мэтазгоднасці гэтага звароту. Мы не заклікалі выказацца тут па гэтым пытанні. Дзяржава — член Лігі нацыяў — ажыццяўляла сваё неад'емнае права. Відавочна, яна лічыла гэта і сваім доўгам. Ва ўсіх выпадках становішча, аб якім яна сігналізавала Савету Лігі нацыяў, прадстаўляла ёй не толькі яўнай аргумент, але і прамоў пагразаў міжнароднаму міру».

Факты, прыведзеныя ў білету, поўнай дастойнасцю прамоў дэлегата Іспанскай рэспублікі, наведваючы сур'ёзна. Яны ўстаноўлены з перамогай пераказальнасцю. Не можа быць двух думак у ацэнцы іх значэння.

У наўняшнім пацвержанні, аказвае звычок міжэканікам, палітыкам бунт супроць законага ўрада, які свабодна зборна народам і абараняе справу дэмакратыі. Гэта — ні што іншае, як інтэрвенцыя ў карысць міжэканікаў, ажыццяўляе мая міжэканікам удацця, звароты выступілі сумесна з міжэканікам, не глядзячы на тое, што іныя яны пачынаюць дзіваць нармальна дыпламатычна ацэнкі з уладам Іспанскай рэспублікі. Аднак, як толькі міжэканікам удацця, звароты пачынаюць гэтых звароты, расшырыў сферу сваёй аперывіі. Адносіны гэтыя парываюцца. Галоўна дзяржавы інтэрвенцыі ўжо спынаюцца прызнаць ні раўніна мяжу.

Пасля гэтага прызнання міжэканікі пачынаюць атрымліваць ад сваіх агентаў у Іспаніі. Калі ўраду ўласна адваіць парад, будзе знішчана і магчымасць чухога ўмяшання ва ўнутраныя справы гэтай дзяржавы. Тым самым будзе пашырэнне і небяспечна далейшых міжнародных ускладненняў. Савету Лігі трэба ўлічыць важнасць мерапрыемстваў, якія павінны быць праведзены лонданскім камітэтам для дасягнення ўказаных мэт. Калі разлікі на гэтыя мерапрыемствы аказаўся памылковымі, таму-ж Савету працягана вымушана іныя сродкі для прадухілення новай сувеснай катастрофы.

Што датычыць англа-французскай ініцыятывы, накіраванай на хутэйшае выхад збройнай барацьбы, якая ідзе ў Іспаніі, то ўрад СССР у прыняцці гэтага задумчы да гэтай ініцыятывы. Ён гатоў уступіць у перагаворы з ініцыятыўна дзяржавамі, каб сумесна абмеркаваць пытанне аб пажаданым напрамку і канкрэтных аб'ектах.

Не прадвырашаючы, чым завяршыцца гэта спроба, можна яе спробаваць. Усё, што аказаўся карысным, як сродак спынення агрэсіі, ад якой пакутае нароў Іспаніі і якая пагражае бядамі ўсёму свету, — усё гэта можа разлучыць знойці спачуванне ў Савете Лігі нацыяў. У гэтым плане Савет Лігі нацыяў патрымае сваім маральным аўтарытэтам і тую ініцыятыву, якая правалена ўрадамі Францыі і Вялікабрытаніі».

ВАЕННА-ФАШЫСЦКІ МЯЦЕЖ У ІСПАНІІ

Становішча на франтах у Іспаніі

ПАРЫЖ (сталіна Францыя), 12 снежня. (БЕЛТА). Вчэрні друк прыводзіць наступнае афіцыйнае павадзненне камітэта абароны Мадрыда, апублікаванае 12 снежня ў поўдзень:

«Учарашні дзень быў спакойным на ўсіх участках мадрыдскага фронту, за выключэннем участка Універсітэцкага гарадка (на паўночным захадзе Мадрыда), дзе міжэканікі імкнуліся неаднаразова атакаваць пазіцыі, занятыя ўрадавымі войскамі. Усе гэтыя атакі былі лёгка адбитыя».

Лік салдат, якія дэзартыруюць з рэспубліканскай уладай, узрастае. Больш 20 выпадкаў дэзартыства з рэспубліканскай уладай зарэгістравана за апошнія суткі, асабліва ў сектары парка Каза-э-Каша, дзе 10 мараканскіх салдат з двума кулямётамі перайшлі ў рады ўрадавых войск.

Авіяцыя міжэканікаў бомбардыравала ўчора рабочыя кварталы, якія прылягаюць да Галескага моста. У рэзультате бомбардыроваў паліцаўшча памат афіцэр грамадзянскага насельніцтва».

На арагонскім фронце атака міжэканікаў на пазіцыі рэспубліканцаў у горада Уэска папярэда няўдачу.

ПАРЫЖ, 12 снежня. (БЕЛТА). Учора ў 21 гадзіну 30 мінут па машоваму часу іспанскае ваеннае міністэрства распавядала на радыё наступную афіцыйную звестку аб становішчы на франтах:

«У сектары Гвадарамы (на поўнач ад Мадрыда) без пераходу. У раёне ракі Тахо (на паўднёвым захад ад Мадрыда) міжэканікі адрылі артылерыйскі агонь на нашых пазіцыях, не прычыніўшы аднак, шкоды».

Па мадрыдскім фронце праціўнікі за апошняю ноч прадпрынялі атакі ў розных пунктах, але былі адкінуты рэспубліканскімі джундынікамі».

Міжэканікам прышлося вярнуцца на захотныя пазіцыі, пакінуўшы на полі бою шмат забітых і раненых. Рэспубліканская артылерыя інтэнсіўна бомбардыравала пазіцыі міжэканікаў. Авіяцыя міжэканікаў блэззевічала».

Германскія салдаты пераходзяць на бок рэспубліканцаў

ЛОНДАН, 12 снежня. (БЕЛТА). Як перадае карэспандант ліберальнай газеты «Манчэстэр гардыян» з Іспаніі, многія германскія «добрахотнікі», прыбулыя ў армію іспанскіх міжэканікаў, пераходзяць на бок іспанскіх урадавых войск. Паводле слоў карэспанданта, у пачатку гэтага тыдня перайшоў на бок урадавых войск 400 германскіх салдат. Карэспандант падкрэслівае, што генерал Франко, такім чынам, не можа асабліва пакаладацца на прыбулыя яму на дапамогу германскія часты.

Германская інтэрвенцыя ў Іспаніі пашыраецца

ЛОНДАН, 12 снежня. (БЕЛТА). Як перадае ліберальная газета «Ньюс кронікл», у Лондане атрымана інфармацыя аб прыбыцці ў Іспанію на тэрыторыю, занятую міжэканікамі яшчэ больш буйных кантынгентуў германскіх войск. Згодна весткам газеты, гэтай інфармацыяй глумачыцца заява англійскага прадстаўніку ў Жэневе лорда Кранбара аб тым, што Інтэрвенцыя прадстаўляе сур'ёзную пагрозу ўсеагульнаму міру».

Як указвае «Ньюс кронікл», ланія, якія ёсць у распараджэнні англійскага ўрада, але не апублікаваныя, сведчаць аб тым, што ўсе ранейшыя весткі аб колькасці войскаў ішыхся ў Іспанію германскіх войск былі значна пераўменшаны».

